

พัฒนาการของหนังสือปกอ่อนในประเทศไทย

นางชุศรี กาลวันทวานิช

002709

ศูนย์วิทยุโทรพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518

๙15๕4๐๐๙๘

DEVELOPMENT OF PAPERBACK BOOKS IN THAILAND

Mrs. Chusri Kalavantavanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

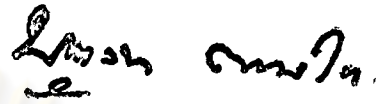
Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1975

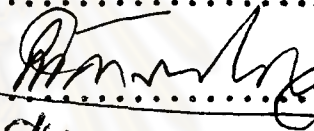
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

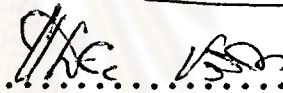

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

อาจารย์กำธร สติรกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พัฒนาการของหนังสือปกอ่อนในประเทศไทย

ชื่อ นางสาวฐศวี กาลวันทนาวิช

แผนกวิชา บรรณารักษศาสตร์

ปีการศึกษา 25 17

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาประวัติและ พัฒนาการของหนังสือปกอ่อนในประเทศไทย ในด้านการจัดทำ เนื้อหา และปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยปรากฏว่า ได้เริ่มมีการจัดทำหนังสือปกอ่อนในประเทศไทยมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แนวความคิดในการจัดทำหนังสือปกอ่อนในระยะแรก ผู้จัดทำมุ่งผลิตหนังสือให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยสามารถหาซื้อได้ในราคาไม่แพง โดยทำปกให้แตกต่างกัน ส่วนการเรียงพิมพ์และการวางรูปเล่มยังคงเหมือนหนังสือปกแข็ง รวมทั้งพิมพ์จำนวนน้อยๆ ในการจัดพิมพ์แต่ละครั้งได้แบ่งทำปกแข็งเพียงจำนวนเล็กน้อยสำหรับผู้ที่สามารถจะซื้อหนังสือราคาแพงได้ การผลิตหนังสือของไทยยังคงยึดถือรูปแบบที่ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

เมื่อหนังสือปกอ่อนและหนังสือฉบับกระดาษจากประเทศทางตะวันตกได้เข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย ผู้จัดทำหนังสือและสำนักพิมพ์หลายแห่งได้เริ่มจัดทำหนังสือปกอ่อนให้ มีขนาดเดียวกับหนังสือปกอ่อนของต่างประเทศ ไซกระดากทำปกก็ขึ้น ออกแบบให้สะดวกตา และปรับปรุงคุณภาพในการจัดทำ แต่ไม่ได้รับแนวความคิดในการจัดทำหนังสือปกอ่อนจากต่างประเทศที่นำเอาหนังสือปกแข็งมาพิมพ์ซ้ำในรูปปกอ่อน พิมพ์เป็นจำนวนมากเพื่อให้ต้นทุนต่ำและพยายามกระจายตลาดให้ออกไปสู่ผู้อ่านในแพร่หลาย

ในด้านเนื้อหา หนังสือปกอ่อนในยุคเกิมนำเนื้อเรื่องจากสมุดไทยมาจัดพิมพ์ ต่อมาเริ่มมีการแต่งเรื่องขึ้นใหม่ หลังจากนั้นก็นำเรื่องที่เคยลงในวารสารต่าง ๆ มารวมจัดพิมพ์ในรูปเล่มหนังสือปกอ่อน เนื้อหาบันเทิงคดีและสารคดีแยกเป็นเล่ม ๆ ไป จากการที่ได้ศึกษาเนื้อหาของหนังสือปกอ่อนมา พบว่ามีเนื้อหาที่มีประโยชน์อยู่น้อย ในสมัยปัจจุบันนอก-

จากเนื้อหาทางบันเทิงคดีแล้ว นักเขียนยังได้เสนอเรื่องจากความคิดเห็นและประสบการณ์ส่วนตัว ส่วนมากจะนำเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีรวมไว้ในเล่มเดียวกัน

หลังจากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เนื้อหาของหนังสือปกอ่อนเน้นหนักไปทางสารคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องลัทธิการเมืองของฝ่ายซ้าย นำออกมาเผยแพร่มากจนถึงจุดอิ่มตัวจาก พ.ศ. 2516 เพียงปีเดียวแนวโน้มของเนื้อหาในหนังสือปกอ่อนได้เปลี่ยนไปทางบันเทิงคดีมากขึ้น

ปัญหาสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของหนังสือปกอ่อน คือการดำเนินงานจัดทำยังไม่เป็นอุตสาหกรรมการพิมพ์ ซึ่งต้องการผู้ชำนาญงานในค่านาง ๆ กระดาษและอุปกรณ์การพิมพ์มีราคาสูง ทำให้หนังสือปกอ่อนราคาสูงขึ้นด้วย เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้เฉลี่ยของประชาชนแล้ว ประชาชนที่มีนิสัยรักการอ่านจึงไม่สามารถซื้อหนังสืออ่านได้ ปัญหาประการสุดท้ายคือขาดนักเขียนที่มีวิธีการเขียนและแนวความคิดที่จะเสนอเรื่องที่มีประโยชน์แก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ เกษตรกรรมเช่นประเทศไทย

เพื่อที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้ สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติควรมีบทบาทในการสนับสนุน และปรับปรุงคุณภาพของหนังสือปกอ่อน รัฐบาลควรช่วยเหลือค่านอกอุตสาหกรรมการพิมพ์หนังสือปกอ่อนอย่างจริงจัง ทั้งด้านลดอัตราภาษีและลดอัตราไปรษณียากร เพื่อให้หนังสือปกอ่อนได้เข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Development of Paperback Books in Thailand
Name Mrs. Chusri Kalavantavanich
Department Library Science
Academic Year 1974

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to study the story and the development of paperback books in Thailand concerning the publishing, the content, and the related problems.

As the result of research it is known that the paperback book in Thailand was originated during the reign of King Rama V. Initially the concept of paperback book production was to publish books for low income people at the reasonable price. Except for its cover, the printing, and lay out of the paperback books are more or less the same as the process of hardback book production even though the numbers to be produced are limited. For the same title, hardback cover for certain numbers were produced, for the buyers who could afford expensive books. This practice is continued, to a certain extent, to present time.

With the importation of western paperbacks and pocket books, Thai publishers have adopted the standard of pocket size, and quality of paper for the cover, and the attractive design, and then, improve the productions. However, the concept of paperback book production as substitute for the hardback cover which cost more,

and with the purpose to make expensive books attainable for the majority of readers has not yet been widely accepted.

For the contents, the stories of the original paperback books were taken from Samud Thai (Thai manuscript books). Later on, stories written by contemporary writers were published. After that articles and fiction written for magazines were collected and printed in paperback form. The fiction and non-fiction were in the different volumes. The study of the paperback books revealed that much of the contents were valuable. Today besides fiction the paperback books are also used as medium of expression for personnel ideas and experiences of writers. A number of paperbacks contain the fiction and non-fiction in the same volume.

After the event on the 14th of October B.E.2516, paperback books were widely used as means of propagating the political opinions, especially by socialist writers. However only one year, from B.E.2516 the trend was changed from non-fiction into fiction almost exclusively.

The important problems in the development of paperback books in Thailand are that of the production which is only a minor part of the publishing industry, the lack of technological specialists and the high cost of paper and printing supplies which cause the price of paperback books to be high in comparison with the average incomes of the people; and thereby many who love to read can not afford to buy paperback books. The other problem is the shortage of writers who know how to write for the majority of the Thai people who live in an agricultural society.

In order to resolve these problems the Publishers and Booksellers Association of Thailand and the National Book Development Committee of Thailand are invited to use their influence and to take supporting roles to improve the quality of the paperback books. The government also should assist the paperback publishing industry, and reduce parcel post charges, so that paperback books can reach wider public.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
๐ รายการภาพประกอบ	๕
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
การวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัยและค้นคว้า	7
นิยามของคำต่าง ๆ	7
2. ความหมายของหนังสือปกอน	10
ความหมายของหนังสือปกอน	10
ประเภทของหนังสือปกอน	12
ความสำคัญของหนังสือปกอน	13
3. ประวัติของหนังสือปกอน	17
ประวัติของหนังสือปกอนในต่างประเทศ	17
ระยะแรก (ก่อนปี ค.ศ. 1950)	18
ระยะหลัง (หลังปี ค.ศ. 1950)	22

การจัดหาหนังสือปกอ่อนของห้องสมุด	26
การจัดเก็บและการทำบัตรรายการของหนังสือปกอ่อน	27
ประวัติของหนังสือปกอ่อนในประเทศไทย	28
สมุดไทย	30
สมุดฝรั่ง	33
ผู้ริเริ่มการจัดพิมพ์หนังสือปกอ่อนจำหน่ายในประเทศไทย	33
4. พัฒนาการของหนังสือปกอ่อน ด้านการจัดทำ	37
เทคนิคการจัดทำ	37
การจัดทำหนังสือปกอ่อนในประเทศไทย	53
ยุคเดิม (พ.ศ. 2413-2442)	53
ยุคทอง (พ.ศ. 2443-2472)	69
ยุคนวนิยาย (พ.ศ. 2473-2507)	93
ยุคปัจจุบัน (พ.ศ. 2508-2517)	109
บทบาทของผู้จัดทำ	142
สมาคมผู้จัดพิมพ์และจำหน่ายหนังสือ	142
คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ	143
การจำหน่าย	146
ผู้จำหน่ายหนังสือ	146
ชมรมนักอ่าน	150
5. พัฒนาการของหนังสือปกอ่อน ด้านเนื้อหา... .. .	153
ยุคเดิม (พ.ศ. 2413-2442)... .. .	154
ความสนใจของผู้อ่านที่มีต่อเนื้อหา	154
อิทธิพลของนักประพันธ์ที่มีต่อเนื้อหาที่นำมาจัดพิมพ์... .. .	155
เนื้อหาของหนังสือปกอ่อนในยุคเดิม	158

ยุคทอง (พ.ศ. 2443-2472)	172
ความคลี่คลายในค่านิยมและเนื้อหา	172
ความคลี่คลายทางค่านิยมประพันธ์	173
เนื้อหาของหนังสือปกอนปลายรัชกาลที่ 5... .. .	173
เนื้อหาของหนังสือปกอนในรัชกาลที่ 6	174
เนื้อหาของหนังสือปกอนในรัชกาลที่ 7	188
ยุคนวนิยาย (พ.ศ. 2473-2507)... .. .	202
ประเภทของนวนิยาย	203
นักประพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อความก้าวหน้าของหนังสือปกอน	205
เนื้อหาของหนังสือปกอนในยุคนวนิยาย	208
ยุคปัจจุบัน (พ.ศ. 2508-2517)	232
แนวโน้มในการสร้างวรรณกรรมของนักเขียน	232
สารคดี	236
บันเทิงคดี	252
6. สรุปและข้อเสนอแนะ	265
สรุป	265
ข้อเสนอแนะ... .. .	267
บรรณานุกรม	269
ประวัติการศึกษา	285

รายการภาพประกอบ

	ระหว่างหน้า
ภาพหน้าปกหนังสือปกอ่อนของ โรงพิมพ์ครูสมิท	55 - 6
ภาพหน้าปกหนังสือปกอ่อนของ โรงพิมพ์นาย เทพ... .. .	57 - 8
ภาพหน้าปกหนังสือปกอ่อนของ โรงพิมพ์พานิชสรรพอุดม	57 - 8
ตัวพิมพ์ในหนังสือปกอ่อนของ โรงพิมพ์นาย เทพ	57 - 8
ภาพหน้าปกหนังสือปกอ่อนของ โรงพิมพ์ราษฎร์เจริญ	59 - 60
ภาพหน้าปกหนังสือปกอ่อนของ โรงพิมพ์พานิชเจริญศรี... .. .	60 - 61
ภาพหน้าปกของหนังสือปกอ่อนซึ่งใช้ภาพถ่าย	80 - 81
ภาพหน้าปก 2 สี สีแดง - ดำ	80 - 81
ภาพหน้าปกอีกแบบหนึ่ง ของโรงพิมพ์บุญช่วยเจริญ	80 - 81
หลังปกหน้าและปกหลังทั้งด้านในและด้านนอกของหนังสือปกอ่อนของ โรงพิมพ์กรุงเทพฯ เคลิเมด	80 - 81
หนังสือภาพยนตร์ของบริษัทป่าเตะแพร์	81 - 2
วารสารขนาด 16 หน้ายกที่จัดทำเมื่อปี พ.ศ. 2456	82 - 3
วารสารขนาด 16 หน้ายกที่ขายดีที่สุดในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	92 - 3
วารสารขนาด 16 หน้ายกเมื่อปี พ.ศ. 2469... .. .	92 - 3
ภาพหนังสือปกอ่อนประพันธ์โดย ป. อินทรปาลิต	94 - 5
ภาพหน้าปกหนังสือปกอ่อนของคณะอุเทน	95 - 6
ภาพประกอบของหนังสือปกอ่อนระยะปี พ.ศ. 2475-7	95 - 6
ภาพตลกซึ่งแทรกอยู่ท้ายเล่มของหนังสือปกอ่อน... .. .	95 - 6
ภาพประกอบในหนังสือสารคดี	99 - 100
หนังสือบทละครร้อง	101 - 102
ลักษณะหน้าเนื้อเรื่อง ของหนังสือบทละครร้อง	101 - 102
ภาพหน้าปกหนังสือปกอ่อนฝีมือ เหม เวชกร	105 - 106

ระหว่างหน้า

ภาพบนปกหลัง ของหนังสือปกอ่อนของสำนักพิมพ์สนธิกิจ... ..	105 - 106
หนังสือปกอ่อนชุดภาษาไทยขององค์การการค้าของคุรุสภา	108 - 109
หนังสือปกอ่อนเล่มแรกของอาจินต์ ปัญจพรภค	117 - 8
หน้าปกในของหนังสือปกอ่อนของอนุชา เพลิงธรรม	119 - 120
หนังสือปกอ่อนของรงค์ วงศ์สวรรค์ และเพื่อนหนุ่ม	119 - 120
ภาพหน้าปกหนังสือปกอ่อนฝีมือประยูร จรรย์ยาวงศ์	119 - 120
หน้าลิขสิทธิ์ซึ่งรวมสารบัญไว้ด้วย	119 - 120
หน้าสารบัญซึ่งพิมพ์ไว้บนปกหลัง	119 - 120
หนังสือปกอ่อนเรื่องจีนหรือเรื่องกำลังภายใน	119 - 120
ภาพหน้าปกหนังสือปกอ่อนในปัจจุบัน	119 - 120
หน้าเนื้อเรื่องในหนังสือปกอ่อน	134 - 5
ภาพหน้าปกหนังสือปกอ่อนระยะหลังวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516	134 - 5
ภาพหน้าปกหนังสือปกอ่อนระยะหลังวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516	134 - 5
ภาพประกอบ 4 สี พิมพ์ด้วยระบบออฟเซตบนกระดาษปรูฟ... ..	135 - 6
หลังปกของหนังสือปกอ่อนซึ่งมีรูปถ่ายและเรื่องราวเกี่ยวกับผู้ประพันธ์	135 - 6
หน้าลิขสิทธิ์ของหนังสือปกอ่อนที่มีบัตรรายการของหนังสือ	137 - 8
ตัวพิมพ์ในยุคปัจจุบัน	140 - 141
หนังสือปกอ่อนชุดภาษาไทยขององค์การการค้าของคุรุสภา	141 - 2
ภาพประกอบในหนังสือชุดภาษาไทยขององค์การการค้าของคุรุสภา ...	141 - 2
ภาพหอย ก ข ในหนังสือเรื่องชาติหอย	168 - 9